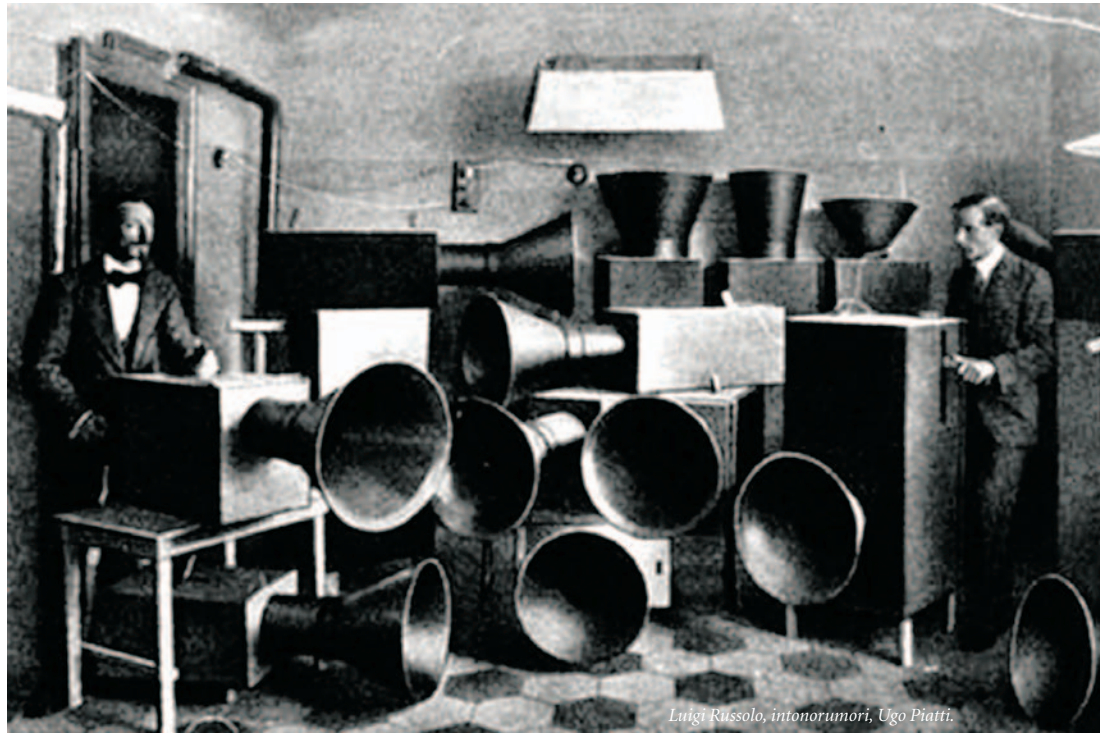

Karlheinz
Stockhausen.

Luigi Russolo, intonarumori, Ugo Piatti.

full på New Yorks gator nattetid, medan han skrek »Fan ta Picasso! Han har gjort allting!«.

Om det inte vore för att respekten är så stor och Cage var en genuint trevlig man skulle dagens amerikanska trottoarer mycket väl kunna vara fyllda av avantgarde-orienterade rockmusiker som gapade liknande saker om honom.

I dag uppmärksammas Thurston Moore i Sonic Youth för att han pressar in trumpinnar och skruvmejslar mellan gitarrhalsen och strängarna och sedan obehindrat fortsätter att spela.

1938 studerade John Cage på The Cornish School Of The Arts i Seattle. En dag fick han i uppdrag av Syvilla Fort – för övrigt den då enda svarta eleven på skolan – att tonsätta hennes balett »Bacchanale«. Cage ansåg att percussion skulle passa som ackompanjemang, men eftersom orkesterdiket var för litet för en trumslagarensemble började han i stället experimentera med metallbitar och ett piano. Resultatet blev det första, men inte sista, av John Cages »prepared piano«-stycken.

1997–98 turnerade The Flaming Lips med »The Boombox Experiments«. Dessa gick ut på att fyrtio människor satt i en oval, hade varsin bandspelare i knät och manipulerade förinspelade kassetter genom att trycka på play, rewind, stop och vrida på volymreglaget utifrån The Flaming Lips instruktioner.

1951 slutförde Cage arbetet på »Imaginary Landscape No. 4«, ett verk för tolv radioapparater.

1987 släppte den amerikanske experimentalisten John Zorn albumet »Cobra«, byggt på gruppimprovisation utifrån slumpmässigt dragna kort. Den idémässiga grundplåten kom från »Music of Changes« och andra kompositioner som Cage på femtiotalet gjorde med hjälp av det tvåtusen år gamla vägläggande kinesiska systemet I Ching.

Etcetera.

John Cage föddes den 5 september 1912 i Los Angeles och dog den 12 augusti 1992 i New York. Efter sig lämnade han ett makalöst arv – ljudkonst, böcker, tankar, filosofier och essäer i en princip oöverskådlig mängd. Inte minst hjälpte

»Tanken var att skapa möten mellan det okända och det välbekanta och på så sätt få det okända att framstå som än mer mystiskt och det välbekanta som nytt, färskt.«

han till att bygga en bro mellan futuristerna och nuet genom att lyssna på de subtila harmonier som uppstår genom tillfälligheter – må vara i ett kontrollerat eller okontrollerat sammanhang – i stället för att prisa kakofonin.

I MINA ÖVRE TONÅR spatserade jag omkring i Stockholm med ett hopvikt A4 i bakfickan. På det hade jag listat skivor jag skulle skaffa.

När jag fick tag i något jag sökt plockade jag fram överstrykningspennan. När tillräckligt många svarta streck dragits satte jag ihop en ny lista.

En fullängdare som länge vägrade låta sig hittas var den tyske kompositören Karlheinz Stockhausens »Kontakte«. Version efter version av mitt »måste ha«-papper passerade revy, alltid med den posten kvar.

Till slut hittade jag LP:n på Andra Böcker & Skivor på Rörstrandsgatan. Ohyggligt lycklig sprang jag hem och förde nål till vinyl. Hörde så ett berömt exempel på Stockhausens banbrytande »moment form«; elektroniska effekter (inom kategorierna metalliska ljud, metalliska oljud, hudljud, hudoljud, träljud och träoljud) nedsaktade, påskyndade och i tät samklang med piano och percussion. Tanken med detta var att skapa möten mellan det okända och det välbekanta och på så sätt få det okända att framstå som än mer mystiskt och det välbekanta som nytt, färskt.

Det hade jag dock ingen aning om då.

Mitt exemplar av »Kontakte« är nämligen det som är utgivet 1960 av Wergo, med följden att omslagstexten och alla diagram i det medföljande häftet är på tyska. Ett års gymnasiestudier av detta

språk visade sig inte vara tillräckligt för att lyckas dechiffrera.

Men det struntade jag i. När Seite 1 var slut lyfte jag på skivarmen och förde tillbaka den till utgångsfärorna igen.

Lutade mig tillbaka och njöt av hur häftigt och unikt jag tyckte att det som strömmade ut ur högtalarna lät.

DET VAR MITT FÖRSTA MÖTE med ljudkonsten och jag har sedan dess aldrig förstått människors aversion mot detta fenomen. Nu vet jag förstås inte vad du letar efter i musik, men jag vill i alla fall hitta toner och sammanhang som jag berörs av och kan relatera till.

Ljudkonsten talar till mig.

Det är konst som har många beröringspunkter med det som kallas punk – gör-det-själ, oräddhet och respektlöshet gentemot rådande doktriner.

Det är konst skapad av andra anledningar än »träffa tjejer«, »bli känd« och »vi håller bara på för att det är kul och om någon annan gillar det är det en bonus«.

Det är konst som ibland har väldigt akademiska, ibland väldigt slumpartade undertoner och som ibland hyser en önskan att förbättra livet för dem som lånar ut sina öron.

Det är konst som vägrar att stå still. Genrer och uttryck ska blandas, förhållningssätt ska provas och elden under smältdegeln får aldrig slockna.

Och så vidare.

Eller: Jag faller countrytårar i öglan till San Francisco-bon och dronepionjären Pauline Oliveros »Primordial Lift«.